

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A nemzet méltósága.

Közeledünk a vég felé. Azaz azon uton vagyunk, melyen az alkotmányos jogok méltóságáról megfelelkezünk nem szabad, nehogy e méltósághoz méltatlanok legyünk. Az oroszánt fel lehet verni lármával, de azontul már a vadász kimért, tapasztalatokban dus hidegvérűségére van szükség. Szükség van arra a hidegvérűségre, mely míg a fegyvert fel nem kapja, tekinté-
tének bámulatot nyugodtságával büvöli meg a nemes oroszánt.

És egyedül csak erre a hidegvérűségre van szükség. A hajtók eleget tettek már feladataiknak. Ezeknek, a nemzet érdekében, nem lehet már ezentul más feladatuk, mint vigyázni a vadászoknak, a vezéreknek intésére, akik a nemzet jogait, bárminő alapon álljanak is, a képviselőház mai ülésének tanúsága szerint veszni nem engedik. Tisza István csak úgy, mint Kossuth Ferenc ma ezt bizonyították.

A nemzet jogainak méltósága és sérthetlensége megköveteli a nemzet magaviseletének méltóságát. A háboruban a kürtre, a dobra is csak a harc hevében van szükség. Addig a hadvezérek higgadt, nyugodt parancs-
szava hallható csak a csapatok, a hadtestek zajtalan, néma mozgása közepette. Még a vadak tömege is tudja ezt a szabályt, annál inkább kell tudnia annak a nemzetnek, melyet az alkotmányos jogok ezer év óta nevelnek az önállóságra, a szabadságra, a függetlenségre és amely épen ezért méltósággal teljes tisztelettel adózik e jogoknak.

A képviselőházat ma elnapolták. Mondjuk, hogy a harc megüzenése ez Ennek tekintette Tisza István, ennek tekintette Kossuth Ferenc. ennek tekintette a magyar nemzetgyűlés. De azért e harci üzenet mellett nem szabad megfelelkezünk arról sem, hogy mögötte a fehér

zászlót még nem huzzák le, hogy a nemzetgyűlés fölött még ott lebeg a sértetlen alkotmány. A vezérek látják a fehér zászlót és érzik maguk fölött az alkotmány erőt. És épen ezért a béke és a sérthetetlen jog méltóságos magaviseletétől várják a támogatást a jövő küzdelmeiben, nem pedig a hajtók lármájától, mely még azt a veszedelmet is magában rejtheti, hogy elnyomja a vezéreknek parancs-
szavát és fejetlenséget támaszt, melynek következménye a pusztulás.

És nekünk erre különösen kell figyelniünk, mert nemzetünk történetéből számos példa bizonyítja, hogy jogainkat épen akkor kockáztattuk leginkább, mikor a szenvedély hevében méltóságos higgadtságát elveszítette a nemzet.

Épen ezért lett volna óhaj-
tandó, hogy a nemzetgyűlés legalább is annyiban könnyített volna az ex-lexen, amennyiben a közadók fizetését kötelezőnek mondta volna ki, hogy pénz-
ügyeinkben zavar ne támadhasson, hogy kötelezettségeinek a magyar állam eleget tehesen ne kelljen az alapok szilárdságát és a külföld előtt hitelünket kockáztatni.

De ha a nemzetgyűlés az alkotmányos jogok érdekében másképen is határozott, ezzel még nem adta ki a jelszót a harci zajra, mert tudta, hogy ez időelőtti lett volna, hanem a nemzet higgadt, nyugodt méltóságát hívja küzdelmében támogatásul. Erről megfelelkezünk nem szabad.

E méltóság biztosíthatja államunknak, a magyar nemzetnek a külföld bizalmának megrendíthetlenségét, míg a hajtók szüntelen zaja a külföldet csak a harc eredménytelenségére figyelmeztethetné.

De a zaj, a lárma, a szakadatlan tűz az erőket idő előtt ki is meríthetné. A higgadt megfontolás, mely a nemzet

méltóságának érzetéből fakad, a megoldás eszközeit termi meg, vagy a győzelem fegyvereit kovácsolja; a zajban, a lármában pedig a fegyverkovács kicsorbíthatja a kardot, mielőtt az ellenség kardjával összemérették volna.

Az aggodalom akkor jó tanácsadó, ha a nyugodt méltóság a tulajdonsága; ha fejvesztett lármával jár, csak rontja az erőt, gyengíti az érzelmeket, megvakítja a tisztánlátást, homályba borítja az érzelmet.

A magyar nemzet aggodalmának, jogainak szentségéhez illően, méltóságosnak kell lennie, hogy a nemzet tekintélyt parancsoló méltósága veszélyeztetve ne legyen

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól).

Budapest, jun. 21.

Már a képviselőház külső részén is meglátszik, hogy ma nevezetes ülés lesz. A kora reggeli órákban százakra menő néptömeg lepte el az országház tájékát, különösen a képviselői és ministeri bejárókat. A karzatok bejáratánál borzasztó a tolongás. A boldog jegytulajdonosok egymás hátán igyekeznek a karzatra, mert nyilván sokan lesznek.

A bejáróknál álló tömeg nagyon lelkes, ha egy szél-bali képviselő megjelenik, megélezzik — és a lelkesedés nőttön nő, amikor Apponyi Albert gróf kocsija megérkezik, a tömeg áttöri a kordont, előre nyomul és óriási lelkesedéssel éljenek a gróft, a ki igyekszik elmenekülni a nem várt ovációk elől. Kossuth Ferenc érkezik meg. A lelkesedés tetőpontját éri el. De kijut az éljenzésből bőven másoknak is. A szabódelvűpártiak is kapnak éljenek. Mert ma csak a kormány iránt való a bizalmatlanság. A Ház folyosói már tíz órakor zsufoltak. A Ház minden oldalán teljes számban jelentek meg a képviselők. Benn a teremben is gyülekeznek már, különösen azért, mert megakarják bámulni a karzatot, mely még soha ilyen népes nem volt. Hja! Ma első-rangu vihar igérkezik. Az újságírók karzatán alig lehet írni. De a közönség karzatain is életveszélyes a to-

longás. A főrendek karzata is zsufolt, pedig az igazán ritka eset. Ott látjuk Pejacsevits Tivadar gróf horvát bánt, Hunyady János gróft, Ludvig Jánost, a Széchényi grófokat, Draskovits Ivánt, Apponyi Gyulát, Rivay Sándor bárót, Stornfeld Zsigmondot és még másokat. Azonkívül egy hölgyet, Széchényi Viktorné grófnét. Az elnöki emelvény felett a korábbi rendelkezéshez képest csak hölgyek ülnek. És ma valóban válogatott szépségeket látunk ottan. Zichy Jenő gróf ezt méltányolja és felkiált a terem közepéről.

— O bár csak minden nap volna bemutatkozás! De a másik percben már szaladt a bejárathoz. Bent a teremben közben egyre gyülekeztek a képviselők. Olyan nagy a szorongás, hogy alig tudnak bejutni a képviselőházba. Künt 20—30-an fogják meg őket jegyért és alig tudnak menekülni. Már egynegyed 11-kor életveszélyes a tolongás mindenfelé. A mór Kossuth belép a terembe, harsány éljenzéssel fogadják. Odamegy Szakáts Zoltán jegyzőhöz és valami utasítást ad neki. Azután a terem közepére megy és csitítani igyekszik párt-hiveit.

A volt miniszterek közül Lukács László érkezik meg elsőnek.

Az ülés megnyitása.

Tizenegy óra volt, a mikor Justh Gyula elnök az ülést megnyitja.

Hammersberg László felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Ezalatt megtelnek az összes padok. A miniszteri székek természet-szerűen üresen állanak.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök bemutatja Hojtsi Pál, Dessewffy Arvéd gróf új mandátumát. A baloldalon megélezzik.

Lányi Bertalan bejelentette a mandátumáról való lemondását.

Szmialovszky Valér mandátuma végleg igazoltatik.

Tisza István ellen — jelenti az elnök — megszűnt a panasz és a képviselő ur igazoltatik. Ebben a pillanatban lép be a terembe Tisza István. A jobboldalon tüntető éljenzéssel fogadják. A baloldalon pedig abugolnak. Tisza gróf csöndesen leült az első helyre, a háznagy eddigi helyére.

Az első közbeszóló egyébként Lengyel Zoltán.

— Ez még sem járja — kiáltja, a mikor az elnök jelenti, hogy a Buza Barna ellen újabb petíció adott be.

Egy esomó vármegye feliratait mutatja be az elnök. Megélezzik, mert a hevesi köriratról van szó.

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintezete
Szabadkán, Mária-Terézia park, vasút mellett

Gyógymódok: **massage, vizcúra, szén-savas fürdők (nauheimi).** Telefon 211. sz.
Villanyozás, továbbá orvosi torny Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknek mint: idegesség, hysteria, főfajás, és szedülésnél.
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív-bajoknál: szén-savas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

Elnök bemutatja az összeférhetlenségi bizottság jelentését, mely a Percel elleni ítéletet tartalmazza. A házszabályok értelmében elrendeli a felelősségrevonását.

Szakáts Zoltán jegyző felolvassa. Nagy zaj támad a baloldalon, éljenek a baloldalon, a jobboldalon zajonganak.

Elnök kijelenti, hogy a 159-ik szakasz értelmében a kérdés felett vita nincsen. Kéri a képviselőket, hogy a vita jellegével bíró közbeszólásoktól tartózkodjanak.

A baloldalon megéljenzik az elnököt.

Szakáts Zoltán tovább olvas. A szabadelvűpárt egy része kivonul a teremből. Nem hallgatják meg az igazságtalan ítéletet.

Elnök felhatalmazást kér, hogy az új választás iránt intézkedhessék.

Luby Géza jegyző felolvassa az interpellációs és indítványkönyvet. Félkettőkor áttérnek az interpellációkra.

Az új kormány bevonul. Nevetés, püsszegés fogadja a baloldalon. Előljött Fejérváry, Kristoffy, Bihar, Lukács György, György Endre és többiek. Mind fekete ruhában vannak.

Nagy zaj van.

Elnök rendretasit, Lukács Gyulát megnevezi.

Az első királyi kézirat.

Báró Fejérváry királyi kéziratot nyújt be, kéri felolvasását.

Hammersberg László felolvassa a királyi kéziratot. Mély csendben hallgatják.

Kossuth Ferenc akar most szólni, de a miniszterelnök jelentkezik.

Ezért nagy zaj van.

Fejérváry Géza báró: Minthogy a többségből miniszteriumot kinevezni nem lehetett, ő felsége a koalíció óhajára felmentette a régi kormányt és kinevezte őt. Midőn van szerencséje magát bemutatnia.

Rákosi Viktor: A hitelezőket nem mutatják be. (Nagy zaj.)

Fejérváry: Teljesen pártokon kívül állunk.

Farkasházy: Ugyan! Ki az! (Zaj.)

Fejérváry: A törvényeket szigoruan meg fogjuk tartani! Súlyos viszonyok között, agg korom dacára, szükségesnek tartottam miniszterársaimmal.

Farkasházy: Tettetársaival.

Fejérváry: vállalkozni, hogy az elmentétek kiegyenlítését elősegítem.

A parlamenti rendet helyreállítom. Sürgős az ex-lex megszüntetése. Köztudomásu a gazdasági pangás.

Elnök: Ne zajongjanak. A többség tartsa fenn a rendet!

Fejérváry b. szükségesnek tartja a közmunkák kiadását, kvótabizottság kiküldését. (Nagy zaj.) Ezek után benyújt egy csomó törvényjavaslatot. Ezek az indemnitás, ujoncok, beruházások engedélyezése, fogyasztási adó ideiglenes rendezése, az állami számvevőszék jelentését öt évi államháztartás eredményéről, tulkiadásokról és hitel átruházásokról és végül az 1905. év I. negyedében felhatalmazás nélküli kiadásokra. Végül benyújt határozati javaslatot a kvótabizottság kiküldésére.

Justh Gyula: Más tárgyra a mai ülésen áttérni nem lehet. A mai napirenden más van (Helyeslés) (Fejérváry folyton helyeslőleg bólingat.)

Fejérváry: Természetes, hogy az elnöknek van igaza. Politikai természetű kérdéssel e kormány nem foglalkozik. Minden igyekezete odairányul, hogy a helyes kibontakozást elősegítse. Benyújt egy másik kéziratot (Nagy zaj.)

A második királyi kézirat.

Farkasházy: Gazemberek. Apponyi csittit. De a zaj nem szűnik meg. Az elnök folyton cseppet, szavát nem hallani.

Justh: A napirendtől eltérni nem lehet, a kéziratot nem olvastatja fel. [Harsány éljenzés.]

Fejérváry szólásra emelkedik.

Justh: A mai ülés napirendje az új kormány kinevezéséről szóló kézirat és az új kabinet bemutatkozása. Ettől nem tér el, míg a Ház másként nem határoz. [A baloldal harsány éljenzésben tör ki.] Ezzel adózunk ő felsége a magyar királynak.

Fejérváry figyelmeztet arra, hogy évszázadok óta az a gyakorlat, hogy a királyi kézirat azonnal felolvasassák. (Óriási zaj balon). Elnök cseppet.

Felkiáltások: Lányi ne sugjon!

Fejérváry: Szerinte a kéziratot azonnal fel kell olvasni.

Kossuth áll szólásra óriási éljenzés közben. Tisza is szólásra emelkedik.

Elnök: Tiszának van joga, mert a házszabályokhoz akar szólni. (Nagy zaj, helyeslés a jobb oldalon).

Tisza: A király és az országgyűlés közti érintkezés csak évszázados gyakorlaton alapul. Az ő felsége iránti hódolatból az érkezett felirat azonnal felolvasatik.

Felkiáltások: Hát a házszabály! (Nagy zaj.)

Tisza: Kérdeztessék meg e kérdésben a Ház.

Kossuth: A miniszterelnök ur hivatalos funkciót nem teljesíthet, míg a kinevezéséről szóló kéziratot tudomásul nem veszik.

Andrássy Gyula: Azok gyalázatosak, kik a királyt azon helyzetbe hozzák hogy itt kézírata felett vita indul. (Nagy zaj.)

Alkotmány eltiprására segédkezett nem ad. [Taps és tetszés.]

Báró Fejérváry Géza: Maga részéről ismételtén kéri, hogy a kegyelmes királyi kéziratot [Gunyos kacagás] olvassák fel.

Hentaller Lajos; Ugyan ne számárokodjék!

Kérdés a házhoz.

Justh Gyula elnök: Ugy a miniszterelnök, mint Gróf Tisza István azt kéri, szavazással döntsenek abban a kérdésben, felolvassák-e a királyi kéziratot. A házszabályok szerint joguk van kérni, tehát a 272. § alapján felteszi a kérdést, hogy kívánja-e a Ház félbeszakítani a napirendre kitűzött tárgyat s a második királyi kéziratot felolvasatni?

Lengyel Zoltán: Szólni akar. [A baloldaltól: Eláll!] Letül.

Haviár Dániel: (Óriási zaj! Eláll! Eláll!) Letül.

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól saját pártja folytonos nyugtalanzkodása közben.

— Szavazzunk.

— Szavazzunk!

Lengyel Zoltán iszonyu zajban beszél.

Just Gyula: Az ülést 10 percre felfüggesztem!

Pont tizenkét órakor beáll a szünet.

A szünet után. Gróf Tisza István: A kérdés feltevéséhez kér szót. Kívánsága, kérdeztessék meg a Ház: akarja-e a királyi kézirat felolvasását?

Az elnök: Az ő prozódója, amit már megtett, nem tér el Tiszától, de az övé precízebben alkalmazkodik a házszabályokhoz. Kérde tehát: kívánják-e a napirenden levő tanácskozást megszakítani?

Felkiáltások: Nem!

Az elnök: Akik a napirenden levő tárgy félbeszakításával a királyi kéz-

irat felolvasását nem kívánják, álljanak fel.

A jobboldal, a nemzetiségek és a disszidensek közül gróf Andrássy Gyula, Wlassics Gyula és Darányi Ignác a kézirat felolvasása mellett szavaztak, de a kisebbség itt olyan szemmel látható volt, hogy az elnök kimondta a határozatot, hogy a Ház e királyi kéziratot felolvasatni nem kívánja. (Percig tartó éljenzés.)

Báró Fejérváry Géza: A Ház úgy határozott, hogy nem kívánja felolvasatni a királyi kéziratot. Ő maga és a kormány részéről azt akarja konstatálni, hogy ez az eljárást ellenkezik az alkotmányos szokással (Óriási zaj balról) és ő ennek jóváhagyását jelenlétével nem akarja megerősíteni.

Erre a Fejérvári-kabinet kivnult a teremből. A baloldaltól füttyülés, püsszegés, haragos kiáltások kísérték. Pozsgay Miklós a miniszterek után rohant, de az elnöki emelvény alatt lefogták.

A bizalmatlansági indítvány.

Az elnök: Konstatálja, hogy a miniszterelnök jogosulatlan téren mozgott, mikor a Ház határozatát kritizálni merészkedett. Folytassuk a tanácskozást!

Zugó kiáltások: Éljee az alkotmány! Éljen az elnök!

Kossuth Ferenc: A baloldal megbizásából a királyi kézirat tudomásulvételével benyújtja a Fejérváry-kabinet ellen irányuló bizalmatlanságról szóló határozati javaslatot. (Zajos éljenzés.)

Mihályi Tivadar: A nemzetiségek nevében jelenti, hogy a Fejérváry-kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik.

Gróf Tisza István: Komoly és aggodalmakat keltő helyzetben van az ország.

Szász József: Ki csinálta?

Gróf Tisza István: Az ország megítélésére bizza, ki csinálta. Most az a feladatunk, hogy elhárítsuk az ország utjából a veszedelmet. Meg kell csinálni a korona és a többség közt a harmóniát. Nem tartja helyesnek eszerint, hogy már most a parlamentarizmus legélesebb fegyverét vették ma elő. (Nagy zaj.) Felolvassa a szabadelvűpárt határozati javaslatát, mely a kormánynak szintén bizalmatlanságot szavaz.

Az elnök: Nincs több felszólaló, tehát következik a szavazás. A két határozati javaslatot, Kossuth Ferencét és Gróf Tisza Istvánét ellenindítványok gyanánt teszi fel. Kérde a Házat: elfogadja-e Kossuth Ferenc határozati javaslatát?

A képviselőház óriási többsége: a koalíció, a disszidensek az indítvány elfogadása mellett szavaztak s így a bizalmatlanságot megszavazták. Viharos éljenzés.)

A Ház elnapolása.

Az elnök: Most pedig felolvasatja a második királyi kéziratot.

A jegyző olvassa a kéziratot, melyben a király a magyar minisztérium előterjesztésére szeptember hó 15-éig elnapolja az országgyűlést.

Irtózatossá támadt. A Ház óriási gomolyagban a terem közepére keveredett. Gróf Tisza Istvánnak támadtak a képviselők, akit gróf Andrássy Gyula vett a támogatásába.

Az elnök az ülést felfüggesztette.

A képviselőház óvása.

Szünet után báró Bánffy Dezső szólalt fel, illuztrálta tüzes beszédében az elnapolással elkövetett perfid merényletet és az egész ellenek nevében határozati javaslatot

nyújtott be, amelyben eltiltja a kormányt az ujoncszedéstől, adók behajtásától, tilosnak és törvénytelennek mondja a három évet leszolgált katonák visszatartását, a póttartalékosok behívását, megtiltja a kormánynak, hogy a kereskedelmi szerződéségek dolgában tárgyalásokba bocsátkozzék és megtiltja a közösi költségekhez való összegek kiutalását. A határozati javaslat föl-szóltja az összes törvényhatóságokat, hogy az alkotmányellenes kormány támogatását tagadják meg. A határozati javaslat annak a reménynek ad kifejezést, hogy végre a nemzet győzni fog.

Báró Bánffy Dezső óriási hatása beszéde után Rakovszky István szólalt fel, mire az ülés véget ér.

Egy eltűnt diák.

Minden tanév végének megvannak az áldozatai. Szabadkán az idén is van áldozat: Brcsics Kosztics Miklós, akinek az esetét minden megjegyzés nélkül mondjuk el.

Brcsics Kosztics Miklós, a főgimnázium nyolc osztályát mindig jeles eredménnyel végezte el. Tanulmányai mellett másokat is tanított és az így szerzett keresetéből és a várostól kapott stipendiumból még szegény szüleit is eltartotta.

A nyolcadik osztály osztályvizsgáját jeles eredménnyel tette le. Az írásbelin a latinból elbukott és ezért egy évre visszavetett. Megbukásának története a következő.

A latin tanár elégségeset adott neki a dolgozatára Platz Bonifác főigazgató. mikor az írásbeli dolgozatokat felülvizsgálta, Kosztics dolgozatát annyira rossznak találta, hogy két szaktanárt kéretett magához és ezeknek megmutatta a dolgozatot, anélkül, hogy megmondta volna a diák nevét. Mikor a két tanár a dolgozatát átnézte, kijelentették, hogy a dolgozat nem elégséges, hanem feltétlenül elégtelennek minősítendő.

Erre a főigazgató elégtelent irt rá, aminek következtében Brcsics Kosztics Miklóst a gimnáziumnak legjelesebb tanulóját egy évre visszavetették. Ugy hallottuk, hogy a tanári konferencián a tanári kar megtett mindent a tanuló érdekében, de a főigazgató hajlíthatatlan maradt.

Amint Brcsics Kosztics Miklós előtt a konferencia eredményét kihirdették, szó nélkül megfordult és elhagyta a tantermet. Azóta eltűnt. A szülők tüvé tesznek gyermekükért mindent, de nem találják. Azt hiszik, hogy a fiatalember öngyilkosságot követett el.

Elképzelhető a szülők kétségbeesése, akiknek az eltűnt fiú volt egyetlen reményük.

Önkénytelenül is felmerül az a kérdés, vajjon azt a mindig jeles diákot nem bocsáthatták volna-e szigorított szóbelire, vagy nem ismételtethették volna e meg vele a latin írásbelit?

Hiszen figyelembe vehették volna, hogy ez az ifju mind vasszorgalommal iparkodott kötelességeit teljesíteni mind a nyolc éven át s hogy emellett szüleit is fentartotta, akiknek egyetlen életreménye volt.

Ugy tudjuk különben, hogy főgimnáziumunkban már hasonló eset előfordult, mikor azonban a vizsgázó ifjut szóbelire bocsátották.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és múzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Június 22. A magyar asztaltársaság majálisa.

Június 25. A szabadkai műkedvelő ifjuság táncmulatsága a Göncöl-féle házban.

Június 28. A szabadkai Sport egyesület közgyűlése, d. u. 6 órakor, az egnlet helyiségében.

Június 25. Az általános ipartestület közgyűlése a Hungária nagytermében.

Július 16. Országos atletikai viadal Pálicson.

Július 2. A cipész és eszmadia munkások szabadkai csoportjának táncvigalma a Hungáriában.

Július 16. A magyarországi szabómunkások és munkások szakszervezetének szabadkai csoportjának zártkörű táncvigalma a városligetben.

Országos vásár. Július 1. Szabadka.

— **Urnajja.** Holnap csütörtökön lesz Urnajja. A kath. egyház egyik legmagasztosabb ünnepe ez: az Oltári szentség ünnepe, amikor a négy világtáj irányában elhelyezett négy sátor oltárhoz körmenetben járulva imádják a hivek a legméltóságosabb szentséget. E szép ünnepen a templom teljes diszt ölt és a misén résztvesznek az összes hatóságok.

— **Az Országos izraelita tanítóegylet.** „Bács-Bodrog Megyei Fiókköre“ 1905. jul. hó 3-án Zentán a Kaszinó helyiségében tartja rendes évi körülményét, következő napirenddel délelőtt 1/2 9 órakor Istentisztelet az izr. templomban. Délelőtt 9 órakor. 1. Elnöki megnyitó, mondja Erdős Jakab bajai igazgató, elnök. 2. Az újvidéki jegyzőkönyv hitelesítése. 3. A közönséges tizedes törtek tanítása az elemi iskolákban. Irta és felolvassa Toth Zsigmond bajai polg. iskolai tanár. 4. Az egységes iskolai tanterv. Irta és felolvassa Bodrogi Ignác zentai igazgató. Délután 3 órakor. 1. Esetleges indítványok, melyek legkésőbb július hó 2-án este 6 óráig írásban a jegyzőnek átadatnak. 2. Az 1906. évi körülmények megállapítása. 3. Tisztújítás. Este 8 órakor társasvacsora a „Tisza Szállóban“. Mindazon kartársak, kik a gyűlésen részt akarnak venni, ezen szándékukat Hirschfeld Ödön zentai kartársnál június hó 26-ig jelentsék be. A jövő ülés helyére vonatkozó javaslatok a jegyzővel közlendők.

— **Vizsgálat a ker. betegsegélyzőnél.** Lapunkban már jeleztük, hogy Szalay Mátyás főkapitány a helybeli ker. betegsegélyző pénztárnál a vizsgálatot megkezdette. A több oldalról érkezett panaszok folytán ezuttal a vizsgálat egészen 1903. év elejére visszamenőleg lesz megejtve. Az 5 nap óta tartó vizsgálat előreláthatólag szombaton nyer befejezést. Ugy értesülünk, hogy eddig a pénzkezelésnél szabálytalanságot nem észlelt a vizsgálat vezetője, azonban egyéb rendellenességek már eddig is meglettek állapítva.

— **Fedák Sári automobilja.** Újvidékről írják: Fedák Sári tegnapelőtt este Újvidéken vendégszerepelt Kövesi társulatánál. A városba auto-

mobilján rohogott, még pedig olyan sebességgel, mely az újvidéki közönséget rémült menekülésre készítette az utból, mert senkinek sem volt kedve a kisasszony előtt heverni — összelapitva. Csak egy tizennégy éves fiu nem volt elég gyors a menekülésben, de meg is járta, mert egy pillanat alatt az automobil alá került s összezuzott tagokkal eszméletlenül maradt a helyszínen. Fedák Sári kisasszony pedig tovább hajtott kecsesen mint mindig a Mayer-féle szállóba, a hova néhány rajongója és a közönség felháborodása követte. Az elgázolt gyermek szülei egyébként súlyos testi sértés miatt feljelentést tettek ellene, s ez remélhetőleg elveszi a kedvét a kisasszonynak jövőben attól, hogy az Adriától a Kárpátokig automobiljával a járókelők életét veszélyeztesse.

— **Évzáró vizsgálat** az izr. népiskolában. E hó 18., 19. és 20-án tartattak meg az izr. népiskola osztályvizsgái nagy és diszes közönség jelenlétében. A záróvizsga ma 22-én lesz, mikor a közönség által följánlott 100 korona értékű ajándékkönyv fog a szorgalmas gyermekek közt kiosztatni.

— **A dunapataj—bajai helyi érdekű vasut közgazgatási bejárása.** A kereskedelemügyi miniszter az engedélyes gróf Teleky József kérelmére elrendelte a Dunapatajtól—Bajáig tervezett helyi érdekű vasut közgazgatási bejárását. A bejárást f. évi június hó 26-ikán d. e. 9 órakor kezdik meg Kalocsán a község háznál és 27-ikén ugyanott folytatják, június 28-án Hajós községben. 29-én meg 30-án pedig Baján tartják a tárgyalást.

— **Trachomás gyermekek tanönyvei.** A trachoma megállítása végett célszerű óvintézkedésnek bizonyult a beteg gyermekek elkülönítése. Célszerű volna a trachomás iskolánövendékeinek könyveit bizonyos jellel, pecséttel ellátni a végett, hogy azokat más gyermekek az ugynevezett őszi könyvvásáron, vagy az antikváriumban meg ne vegyék, miután az ily könyv csak terjesztheti a veszélyes szembajt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma délután 4 órakor a IV. körű közutba ugrott egy polgáriás öltözetű nő. A környékbeliek azonnal észrevették és értesítették a közelben levő városi tűzörséget, honnan 3 tűzoltó létrával sietett a kuthoz és a végzetes elhatározású nőt sikerült élve kimenteni. Az elhatározás okáról az öngyilkosjelölt nő özvegy édes anyja, kivel együtt lakott, nem tud felvilágosítást adni. Valószínű hogy nem tudott jelenlegi sorsába belenyugodni és tettét életuntságból követte el.

— **Csőd.** A szabadkai kir. törvényszék Janovják József adai kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul dr. Kindris Gábor törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Stein Adolf adai helyettesévé dr. Veréb Gyula szabadkai ügyvédek neveztettek ki.

— **Hangverseny a Nemzetiben.** Kellemes és nemes szórakozásban volt része annak a kisszámú közön-

ségnek, mely tegnap este Willikoff Keresztély fuvolaművész hangversenyét meghallgatta. A hangversenyző kész művész, ki a legnehezebb hangszert csodás önyedséggel és fáradhatlanul kezeli. Gyors egymásutánban többnyire ismert melódiákra alkalmazott variációkat adott elő általános tetszés mellett. Hangversenyző partnere kellemes hangú tenorista, aki ugy komolyabb mint pedig humoros énekelőadásával szintén sok tapsot váltott ki magának. Két előadásra tervezett fellépésüket közki-vánatra még egy előadással toldják meg.

VARRÓNÓK FIGYELMÉBE! A napi cikkek és napernyők árai leszallítottak Schulhoff Albert női divat és ruhadisz üzletében Szabadka, Kossuth-utca.

— **Büvésztétel.** Érdekes bűvész spiritiszta estély lesz holnap csütörtökön este a Spitzer féle Batthyányi utcai vendéglőhelyiségben. De Charles Brovon mutatványai, melyek messze földön nagy elismerést vívtak ki.

— **A munkás balesete.** Polyakovics Albert napszámos ma reggel a deszkási erdőben favágás közben a baltával a ballábát oly súlyosan megsértette, hogy a mentőknek kellett a városba szállítani és súlyos sebet bekötözni.

— **Elveszett a Batthyányi-utca baloldalán vagy a Rádics-féle ház előtt egy 10 koronát tartalmazó pénztárca.** A becsületes megtalálót kéri a károsult, hogy a tárcát a rendőrségnek szolgáltatassa át.

TÁVIRATOK

A háboru.

London, jun. 21. A Daily Telegraph jelehti Tokióból: A japánok egyre jobban előrenyomulnak; az orosz sereget mindkét szárnyon megkerülték. A japánok hadereje nagyobb az oroszokénál, több mint fél millió katonájuk van. A japánok a hadiműveleteket már május 20-án kezdték meg.

Meggyilkolt házaspár.

Kézdivásárhely, jun. 21. A háromszékvármegyei Szárazajtó községében Nagy Albert. Lajos jómódu földbirtokost és feleségét, Benkő Lujzát ágyukban halva találták. Ismeretlen tettesek meggyilkolták őket. Ma történik a hivatalos boncolás. Nagy Albert Lajos testvére volt Nagy Károly kolozsvári ref. thelogiai tanárnak és Nagy Gábor nagy-szóllósi professzornak.

A betörő bombája.

Déva, június 21. Egyed Mózes főreáliskolai tanár házába az éjjel bemászott egy ismeretlen alak. A zajra a tanár felébredt és a folyosóra ment. A folyosón hirtelen felrobbant valami, a mi iszonyu büzt terjesztett. A tanár eszméletlenül — összerogyott, mialatt a betörő elmenekült. Egyed súlyos beteg lett és ma reggelre meghalt. Az ügyészség elrendelte a boncolást. A rendőrség erősen nyomoz.

A román királyi pár Bécsben.

Bécs, jun. 21. A román királyi pár reggel 7 óra 30 perckor egy napos tartózkodásra ideérkezett és fogadtatására Ő felsége, a királyi párhoz beosztott díszszolgálat, a román követ és neje a követtségi személyzettel jelentek meg a pályaudvaron. Őfelsége üdvözölte a királyi párt és ugy a királyt, mint a királynét megcsókolta. A királyi pár a Burgban szállt meg.

SPORT.

A „Szabadkai Sport Egyesület“ f. évi június 28-án d. u. 6 órakor tartja az egyleti helyiségében XII. évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag kiküldése. 3. Évi jelentés. 4. Zárószámok és a számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 5. Az új tisztikar megválasztása. 6. A jövő évi költségvetés megállapítása. 7. Tiszteletbeli tagok megválasztása. 8. A három tagu számvizsgáló bizottság megválasztása. A közgyűlés a tagok számát nem tekintve határképes leend. Melyre a t. tagok ezenel meghivatnak. Az elnökség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Betörők a pusztán. Az elmúlt husvéti ünnepek előtti estén Nagyfényen Majoros Ignác kocsmájába Gálfi pohos István és Fenyvesi Mihály szabadkai rovott multu egyének beállítottak és iddogálás közben beszélgetni kezdtek a tulajdonossal. akitől apróra kitudtak mindent, hogy másnap éjjel zavartalanul foghassanak hozzá előre kiesztelt tervük kiviteléhez, a kocsmával összeköttetésben levő szatócs bolt megdézsmálásához. Tervüket sikerrel végre is hajtották. Másnap éjjel Gálfi feszítő vas segélyével feltörte a boltajtót és behatolva az üzletbe, a pénztárfiókban levő aprópénzt és a mennyi árut csak elbirt, magához vette és a kívül baltával őrt álló Fenyvessivel a szákmányon testvériesen megosztozott. Azután az árucikkeket a közelben elásták és tovább álltak. A lopott holmit azonban nem értékesíthették, mert a nyomozás során az elrejtett árut megtalálták. A mai tárgyaláson, melyen Szerdahelyi Sándor elnökölt, Gálfi teljes beismerésben volt, Fenyvesi azonban állhatatosan tagadott. Miután a törvényszék a büntényt teljesen beigazoltának látta, lopás büntette miatt Gálfit 6 hónapi, Fenyvesit pedig 7 hónapi börtönre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A bácskai komlótermelők egyesülete. A vármegyei gazdasági egyesület a bácskai komlótermelők egye-

Feltűnő olcsóságok!

Rumburgi, Creás, Izlandi és különféle Pamut-vászon, Canavász, Damaska szövet, Grenadin Lüster szóval minden raktáron levő cikket

Egy kész női ruharaktár helyiség dr. Szilassi házában azonnal kiadó

Pálicson a Leovics-féle 3 szobás villa azonnal kiadó. — Bővebbet Havas Ferencnél

mélyen leszallított áron árusítom

Havas Ferenc, Deák-utca, az „Arany Pillehez“

Értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy tulhalmozott raktár miatt a cikkeim árát mélyen leszallítom s többek között megemlítem u. m. finom Zephireket méterenként 32, Selyem battistokat 40, Szatinokat 50, Delaineeket 50 fillértől feljebb. Carton,

stületének létesítése céljából már — széjjel küldte az aláírási felhívási ivatek mint halljuk, már serényen folyik is az aláírás. Reméljük tekintve ezen egyesület nagyszabású célját, hogy egyetlen egy termelő sem fog a tagok sorából hiányozni. Amennyiben valaki ily ivet nem kapott volna s óhajtaná, forduljon a gazdasági egyesülethez vagy dr. Hirmanu Ferenc ügyvédhez, [lakik Zombor, Szóntai ut 216 szám alatt]. Egyben tájékoztatóul megjegyezzük hogy amennyiben az összes termelőkkel az iveken közölt határidőig e hó 20-ig az aláírás eszközölhető nem volna, akkor mivel a közgyűlés csak jövő hó elején tartható meg, az aláírási határidőt e hó 25-ig meghosszabbítják, mely határidőnek letelte után azonban az ivék pontos betérjesztését kéri.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: **Körmöczy Ernő.** 19.

— Ma este a szállóba fogom vezetni.

A nubiai egy ideig gondolkodni látszott, aztán így szólt:

— Ezt előre lehetett látni. Különb helyes! Fogadd el őt, de vigyázz mindenre, amire kérni foglak.

Bernát némán meghajolt. Az utcán minden a megbeszélés szerint történt. A két kocsit egymás mögött robogott Fauburg Saint Honoré felé. A mint az első egy díszes ház kapuja előtt eltűnt, a másik néhány lépésnyi lépésnyi távolban megállt. Körülbelül fél óra múlva egy ember közeledett feléje s a hogy kicserélték a jelszót, Spavento követte őt egy mellékajton s egy Champs-Elyseé-re néző nagy parkon át a sűrű lombbal befuttatott pavillonhoz. Egy kellemes kis szalonba tértek be, hol a jószágkormányzó a kereveten pihent épen, de Pavento beléptekor fölugrott s vendégének helyet mutatva szivar-kával kínálta meg őt.

— Az ön urnője ugy látszik nem csupán fiatal, de bőkezű és kedves is — mi? — kérdezte Spavento.

— Hát a két utolsó habozás nélkül »igen«-nel felelek, — az elsőre azonban nem tudnék határozott választ adni.

— Mily idősnek tartja őt?

— Harminc-harmincöt körül.

— Akkor ön irigylésre méltó ember.

— Hm! Csakhogy itt sem mind aranyám, ami fénylik — mert a mi néha-néha itt történik... de minék is beszélgetek, hisz ugy sem érdekelné a dolog!

— Sőt inkább kíváncsivá tesz, — talán valami rejtelmes titok?

— Hm! — dönnögött Bernát újra, — ki tudja? — aztán hirtelen egy kisebb ajtóra mutatott, — pszt! látja ezt az ajtót? — no hát ott az ajtón belül furcsa dolgok történnek.

Micsoda? — kérdezte feszült kíváncsisággal Spavento.

— Pszt! — susogta most halkán szájára illesztve ujját, — csendesen! mert ha biztos leszek benne, hogy a hercegnő nem fog hivatni, megmutatom majd a szobát.

— Hát mi látnivaló van ott?

— Egy lefejezett ember.

Spavento ijedten remegett össze. Valaki háromszor kopogtatott az ajtón. A két férfi egymásra nézett.

— Hallotta? — kérdezte Spavento erőltet hangon.

— Persze — egészen tisztán — felelte Bernát.

— Mit jelent?

— Csendesen! Ne mocsanjon!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

9259/1905. tan. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az 1897. évi XXIII. t. c. értelmében szervezett m. kir. honvéd nevelő és képző intéztek II. csoportját képező pécsi és nagyvárad honvéd hadapród iskolák I. évfolyamába az 1905/6 tanév kezdetén 100—100 ifju fog felvétetni.

A fizetéses helyekre szóló folyamodványok a pályázók hozzátartozói által közvetlenül a pécsi vagy nagyvárad hadapród iskola parascnok-ságánál nyújtandók be. A pályázati folyamodványok július 10-ig fogadtatnak el.

Az alapítványos helyek elnyerését célzó folyamodványok azon hatóság-nak, illetve személynek küldendők meg, a mely — illetve a ki — a közművelődési ügyosztályban megtekinthető részletes feltételekhez csatolt kimutatáshoz megjelöltetett.

A felvétel részletes feltételei a közművelődési ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szabadkán, 1905. évi április hó 30.

Dr. Biró Károly s. k. polgármester.

Kevésbé használt, de jó karban levő

amateur

fényképész-készülék

megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

2000 hektoliteres használt és új I. rendű

boros hordók

u. m.: 50, 100, 150, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 1000, 1200, 1500 és 1800 ürtartalommal kaphatók

SZÁNTÓMÓR

gyárosnál

Szabadkán. — Telefon szám 255.

Egy jó házból való

FIU

tanoncul felvétetik Jellinek faszo-brásznál Szabadkán Zentai ut.

Palicson

2 villa lakás

a földmives iskola közelében levő fenyvesben

butorozva

vagy anélkül

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cim Fazekas János férfitárszó VI. Torma utca 60g

Két tanonc felvétetik Tumbász Ferenc főtéri kézműáru üzletében.

Pénzbeszedő csekély óvadékkal, aki egy házi ipari cikk elárulására is képesnek érzi magát, fix fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer helyben egy elsőrendű gyári cégnél. Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelésben és irodai teendőknél mint a gépirásban is jártas leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Nőül venne önálló iparos egy oly jobb polgári házból való leányt, ki legkevesebb 2000 korona hozománnyal bír. Ajánlatok Önálló jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigaretta hüvely főraktára Nikotina mentes egyiptomi papir 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapir, írószerszám. Irodai felszerelések bámulatos olcsók. Különösen könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbjá az Antikváriumban.

Lakatos műhely átvétel!

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy helyben Árpád-utca 158. sz. alatt évek óta fennálló jó hírnevű

néhai Fülöp Lajos-féle

épület és műlakatos műhelyt

átvettük és azt ujonnan átalakítva épület, mű és géplakatos műhelylyé, tovább fogjuk vezetni.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m. épület mű és géplakatos és különösen pincegazdászati gépmunkákat stb.

Elvállalunk továbbá épületek és kutak jó karbon tartását évi átalányban. — Takarékos tüzhelyek készítése.

E téren szerzett sok évi tapasztalatunk előre is biztosítja a n. é. közönséget, hogy pontos, gyors és jó munka valamint jutányos árak által teljes megelégedés kiérdemeljük.

Tisztelettel

Bory Béla és Mamuzsich Kálmán

mű- és géplakatosok

Árpád-utca 158. sz. Szabadkán.

Konyhamérleg 3-60 kor. és feljebb

Husvágó gép, valódi

Standard 4— kor. és feljebb

Fagylalt gép amerikai

cédrus faból 12— kor és feljebb

Vajkészítő 3-60 kor. és feljebb

Zsemlyereszelő gép 2-80 kor. és feljebb

valamint nagy választék

háztartási és mezőgazdasági cikkekben.

Mezőgazdasági gépek az eredeti gyári áron

Mindennemű vasáru cikkek a legjutányosabb áron!

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Meg nem felelő tárgyak készséggel lesznek kicserélve.

SCHNIER IMRE VASKERESKEDŐ az ARANY HARANGHOZ

SZABADKÁN, Rudics-utca.